

**Мамандығы 5B070400 – Есептеу техникасы және бағдарламалық
қамтамасыз ету**

Студент Турдикулов Салохиддин

Тақырыбы «Интернет магазин үшін веб қосымша әзірлеу»

**ҒЫЛЫМИ ЖЕТЕКШІНІҢ
ПІКІРІ**

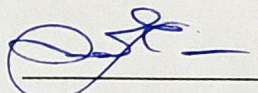
Диплом жобасын жобалаушы Турдикулов Салохиддинның жобасы «Интернет магазин үшін веб қосымша әзірлеу» болып табылады. *Веб - қосымша* – қазіргі уақытта ғаламтор өте жақсы дамыған адамдар қалаған затын интернет арқылы сатып ала алады. Алдын адамдар заттарды барып сатып алған болса қазір интернет арқылы ала алады. Ал одан да уақыт үнемдейтін етіп жасау үшін әр топтағы сатылатын заттарға бөлек өзіне арналған сайт жасау болып табылады. Тура сол сияқты дәл қазір ломбардттарда заттар арзан сатылады және сураныс өте үлкен ал ломбардттардың барлығында жеке сайт жасауға қаражаттары жетпейді.

Дипломдық жобаның мақсаты – ломбардтардағы заттарды сатуға ыңғайлылық жасау. Арзан әрі өз бағасына сай тауарларды адамдардың сатып алуына жағдай жасау.

Веб-қосымша арзан тауарларды табу ломбард иелері өз тауарларын қиналмай сату немесе адамдар өзіне керек затты ломбардтардан арзан бағада таба алу функцияларын орындайды. Қазіргі таңда көп қолданысқа ие озық технологияларды салыстыра келе жобаны әзірленді.

Жоба жетекшісі ретінде дипломдық жобаны Турдикулов Салохиддин жоспарлы түрде, оңтайлы нәтижелер алып, жұмысты қойылған талаптарға сай орындап, тақырып төңірегінде жазып шыққанын ескере отырып Турдикулов Салохиддинды 5B070400 – «Есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету» мамандығы бойынша «Техника және технологиялар бакалавры» академиялық дәрежесін тағайындауға болады деп есептеймін.

ҒЫЛЫМИ ЖЕТЕКШІ
Техн. ғыл. кандидаты

«»

Р.Н. Бейсембекова
2022 жыл

Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті
Автоматика және ақпараттық технологиялар институты
«Программалық инженерия» кафедрасының студенті
Турдикулов Салохиддиннің «Интернет магазин үшін веб қосымша
әзірлеу» деп аталатын дипломдық жобасына

С Ы Н П І К І Р

«Интернет магазин үшін веб қосымша әзірлеу» қазіргі уақытта ломбардтар тауарлардың орнына кепілдікке ақша беріп, ақшасын қайтара алмаған адамдардың бұйымдарын сатуға береді.

Жұмыстың мақсаты кез келген ғаламтор қолданушысы өзіне керек тауарын сайт арқылы таба алады. Барлық ломбардтардың жеке инстаграмм парақшаларына кірмей жалпы ломбардтарға арналған осы сайт арқылы өзіне керек тауарларын таба алады.

Қойылған міндеттерге сәйкес Деректер базасының құрылымы, тауарлар шығындарын талдау үшін «Интернет магазин үшін веб қосымша әзірлеу» web-қосымшасы PHP MyAdmin әзірлеу құралы көмегімен жасалынған. Жасалынған веб қосымша арқылы төмендегідей мүмкіндіктер бере алады:

Бір немесе бірнеше адам авторизациялану арқылы бір уақытта жұмыс істей алады; Әр кірген адамның жеке функционалды орны бар; Веб бет арқылы қосымшадағы ақпараттарды құру, жою, қайта енгізу, өз рөлі өзгерту мүмкіндіктерін қолдануға болады; Әрбір ломбардтардағы тауарлар жайлы толық ақпарат; Тауар күйін бақылай алу мүмкіндігін береді.

Барлық ломбардтарды бір орынға жинау және бір веб қосымшада жұмыс жасау өте тиімді және өзекті болады.

Дипломдық жұмыс кіріспеден, негізгі үш бөлімнен және қорытындыдан құралған: Кіріспеде жалпы тақырыптың өзектілігі ашылып, жобаның басты мақсаты мен тапсырмасы айқындалды. Бірінші бөлімде ломбардтың базалық құрылысы сипатталды тапсырыс берудегі қадамдардан тартып негізгі идеяларға дейінгі барлық қадамдар жазылды. Екінші бөлімде «Интернет магазин үшін веб қосымша әзірлеу» бағытталған веб қосымшасына PHP тілі арқылы диаграммалар келтіріліп, жобада қолданылған бағдарламалар мен бағдарламау тілдері туралы кеңінен жазылған. Дипломдық жоба нарықтағы ең тиімді веб технологиялармен жасалынды. Үшінші бөлімде жоба құрылымы сипатталған және веб қосымшалардың барлық интерфейстерінің скриншоттары бейнеленген.

«Интернет магазин үшін веб қосымша әзірлеу» веб қосымшасының түсініктемесі жалпы 66 бет, оның ішінде 30 сурет, 2 қосымшадан тұрады. Жұмысты жазуға 18 әдебиеттер мен сілтемелер қолданылды.

Турдикулов Салохиддин дипломдық жобаны орындау барысында ізденіс жасап, әдебиеттермен жұмыс істеген. Дипломдық жоба 5B070400 мамандығының бітіру жұмыстарына қойылатын талаптарға сәйкес.

Турдикулов Салохиддин дипломдық жобаны орындау барысында ізденіс жасап, әдебиеттермен жұмыс істеген. Дипломдық жоба 5В070400 мамандығының бітіру жұмыстарына қойылатын талаптарға сәйкес.

Қорытындылай келе, Турдикулов Салохиддин дипломдық жобасына « 90% » деген баға беруге және оның орындаушысына 5В070400 – «Есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету» мамандығы бойынша «бакалавр – техник» біліктілігін беруге болады деп есептеймін.

Рецензент

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ
«Жасанды интеллект және Big Data»
кафедрасының меңгерушісі,
Физ-мат. ғыл. канд., доцент

Мансурова М. Е.

« _____ »

**Университеттің жүйе администраторы мен Академиялық мәселелер департаменті
директорының ұқсастық есебіне талдау хаттамасы**

Жүйе администраторы мен Академиялық мәселелер департаментінің директоры көрсетілген еңбекке қатысты дайындалған Плагиаттың алдын алу және анықтау жүйесінің толық ұқсастық есебімен танысқанын мәлімдейді:

Автор: Турдикулов Салохиддин Нусратулла угли

Тақырыбы: Интернет магазин үшін веб қосымша әзірлеу 2

Жетекшісі: Роза Бейсембекова

1-ұқсастық коэффициенті (30): 5.5

2-ұқсастық коэффициенті (5): 2.6

Дәйексөз (35): 1.2

Әріптерді ауыстыру: 0

Аралықтар: 0

Шағын кеңістіктер: 2

Ақ белгілер: 0

Ұқсастық есебін талдай отырып, Жүйе администраторы мен Академиялық мәселелер департаментінің директоры келесі шешімдерді мәлімдейді :

Ғылыми еңбекте табылған ұқсастықтар плагиат болып есептелмейді. Осыған байланысты жұмыс өз бетінше жазылған болып санала отырып, қорғауға жіберіледі.

Осы жұмыстағы ұқсастықтар плагиат болып есептелмейді, бірақ олардың шамадан тыс көптігі еңбектің құндылығына және автордың ғылыми жұмысты өзі жазғанына қатысты күмән тудырады. Осыған байланысты ұқсастықтарды шектеу мақсатында жұмыс қайта өңдеуге жіберілсін.

Еңбекте анықталған ұқсастықтар жосықсыз және плагиаттың белгілері болып саналады немесе мәтіндері қасақана бұрмаланып плагиат белгілері жасырылған. Осыған байланысты жұмыс қорғауға жіберілмейді.

Негіздеме:

Күні

Кафедра меңгерушісі

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

Қ.И.Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті

Автоматика және ақпараттық технологиялар институты

«Программалық инженерия» кафедрасы

Турдикулов Салохиддин Нусратулла угли

Интернет магазин үшін веб қосымша әзірлеу

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

дипломдық жобаға

5В070400 – «Есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету»

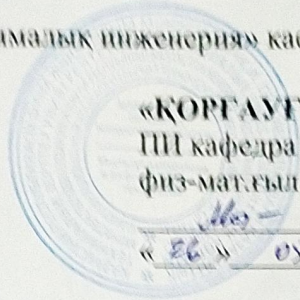
Алматы 2022

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

Қ.И.Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті

Автоматика және ақпараттық технологиялар институты

«Программалық инженерия» кафедрасы

«ҚОРҒАУА ЖІБЕРІЛДІ»

III кафедра меңгерушісі

физ-мат.ғыл.канд, профессор

Мо- А.Н.Молдагулова

« 26 » 05 2022 г.

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

дипломдық жобаға

Тақырыбы: «Интернет магазин үшін веб қосымша әзірлеу»

5B070400 – «Есептеу технологиясы және программамен қамтамасыз ету»
мамандығы

Орындады

Турдикулов С. Н.

Рецензент

физ-мат.ғыл.канд, доцент

М.Е. Мансурова М.Е.

« » 2022 ж

Ғылыми жетекшісі:

Қауымдастырылған профессор

Бейсембекова Бейсембекова.Р.Н.

« » 2022 ж.

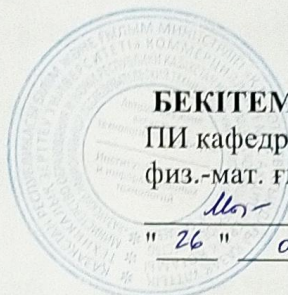
Алматы 2022

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

Қ.И.Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті

Автоматика және ақпараттық технологиялар институты

«Программалық инженерия» кафедрасы

БЕКІТЕМІН

ПИ кафедрасының меңгерушісі
физ.-мат. ғыл.канд, профессор

Молдагулова А.Н.Молдагулова

" 26 " 05 2022 ж.

**Дипломдық жобаны орындауға
ТАПСЫРМА**

Білім алушыға Турдикулов Салохиддин.

Тақырыбы: «Интернет магазин үшін веб қосымша әзірлеу» веб-қосымшасын әзірлеу.

Академиялық мәселелер жөніндегі проректор бұйрығының № 500-б " 07 " 04 2022ж. шешімімен бекітілген.

Орындалған жобаның өткізу мерзімі " 27 " 05 2022 ж.

Дипломдық жобаның бастапқы мәліметтері:

Есеп – түсініктеме жазбаның талқылауға берілген сұрақтардың тізімі:

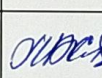

- а) Жобаның жазбасын талқылауға берілген сұрақтар тізімі;
 - б) Жоба бойынша таңдау және есептің қойылымын жасау;
 - в) Жобаның құрылысын жасау және пәндік сала бойынша талдау;
 - г) Бағдарламаны құру, кітапханаларды қосу, деректерді қосу және тестілеу;
- Графикалық материалдар тізімі (міндетті суреттердің нақты көрсетілуімен): презентацияның ____ слайдпен берілген құжат түрінде ұсынылған.

Ұсынылған негізгі әдебиеттер: ____ пайдаланылған әдебиеттер тізімінен

Дипломдық жобаны орындау
КЕСТЕСІ

Бөлімдердің атаулары, зерттелген мәселелердің тізімі	Ғылыми жетекшіге және кеңесшілерге ұсыну мерзімі	Ескерту
1. Дипломдық жоба тақырыбына байланысты әдебиеттерді іздеу және талдау	15.01.2022	Орындалды
2. Зерттеліп отырған тақырыптың жалпы сипаттамасы	04.02.2022	Орындалды
3. Әзірленген бағдарламалау ортасын таңдау	20.02.2022	Орындалды
4. Дипломдық жобаның веб қосымшасын дайындау және іске асыру	05.04.2022	Орындалды
5. Қосымша материалдар мен презентацияны дайындау	03.05.2022	Орындалды

Дипломдық жұмыс бөлімдерінің кеңесшілерінің аяқталған жұмысқа қойған
қолтаңбалары

Бөлімдер атауы	Кеңес берушілер (аты-жөні, тегі, ғылыми дәрежесі, атағы)	Қолтаңба қойылған мерзімі	Қолы
Нормалық бақылаушы	Жекамбаева М.Н. PhD, қауымдастырылған профессор	25.05.22	
Бағдарламалық бөлім	Марғұлан Қ. Техн.ғыл. магистірі, лектор	25.05.22	

Ғылыми жетекші Р.Н. Бейсембекова

Тапсырманы орындауға қабылдап алған студент С.Н. Турдикулов

Күні

«17» 11 2021

АҢДАТПА

Бұл жобаның өзектілігі қазіргі уақытта ломбардттар тауарлардың орнына кепілдікке ақша беріп, ақшасын қайтара алмаған адамдардың бұйымдарын сатуға береді. Ол бұйымдар дәл қазір ОЛХ немесе басқада интернет желілерінде сатылып жатыр. Ломбардттардағы тауарларға адамдар қызығушылығы жоғары болып тұр дәл қазіргі сәтте. Адамдар арзан ломбард тауарларын еркін қарауларына мүмкіндік жоқ, жалпы ломбардттарға сайт дәл қазіргі сәтте жоқ.

Дипломдық жұмыс үш бөлімнен тұрады: бірінші бөлімде аналитикалық бөлім сипаттама беріліп басқада жасалған сайттарға шолу жасалынады. Екінші бөлімде қалай жасалынды барлығына шолу деректер базасының қалай жасалынды түзілісі барлығына шолу. Үшінші бөлімде программалық қаптаманың қалай құрылғаны қандай тілдерде құрылғанына шолу.

Жобаның жалпы сипаттамасы 25 беттен 30 суреттен құралған.

АНОТАЦИЯ

Актуальность данного проекта в том, что ломбарды теперь продают товар людям, которые не смогли вернуть деньги, заложив деньги вместо товара. Эти продукты в настоящее время продаются в ОЛХ или других онлайн-сетях. Люди сейчас очень интересуются ломбардными товарами. У людей нет возможности свободно искать дешевый ломбардный товар, вообще у ломбардов нет сайта на данный момент.

Диссертация состоит из трех частей: первая часть описывает аналитическую часть и обзоры других сайтов. Во втором разделе обзор того, как была создана база данных. В третьем разделе представлен обзор того, как было создано программное обеспечение и на каких языках.

Общее описание проекта состоит из 25 страниц и 30 рисунков.

ANNOTATION

The relevance of this project is that pawnshops now sell goods to people who could not return the money by pledging money instead of goods. These products are currently sold on OLX or other online chains. People are now very interested in pawn goods. People do not have the opportunity to freely search for cheap pawn goods; in general, pawn shops do not have a website at the moment.

The dissertation consists of three parts: the first part describes the analytical part and reviews of other sites. The second section provides an overview of how the database was created. The third section provides an overview of how the software was created and in which languages.

The general description of the project consists of 25 pages and 30 drawings.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

Қ.И.Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті

Автоматика және ақпараттық технологиялар институты

«Программалық инженерия» кафедрасы

Турдикулов Салохиддин Нусратулла угли

Интернет магазин үшін веб қосымша әзірлеу

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

дипломдық жобаға

5B070400 – «Есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету»

Алматы 2022

АҢДАТПА

Бул жобаның өзектілігі қазіргі уақытта ломбардтар тауарлардың орнына кепілдікке ақша беріп, ақшасын қайтара алмаған адамдардың бұйымдарын сатуға береді. Ол бұйымдар дәл қазір ОЛХ немесе басқада интернет желілерінде сатылып жатыр. Ломбардтардағы тауарларға адамдар қызығушылығы жоғары болып тұр дәл қазіргі сәтте. Адамдар арзан ломбард тауарларын еркін қарауларына мүмкіндік жоқ, жалпы ломбардтарға сайт дәл қазіргі сәтте жоқ.

Дипломдық жұмыс үш бөлімнен тұрады: бірінші бөлімде аналитикалық бөлім сипаттама беріліп басқада жасалған сайттарға шолу жасалынады. Екінші бөлімде қалай жасалынды барлығына шолу деректер базасының қалай жасалынды түзілісі барлығына шолу. Үшінші бөлімде программалық қаптаманың қалай құрылғаны қандай тілдерде құрылғанына шолу.

Жобаның жалпы сипаттамасы 25 беттен 30 суреттен құралған.

АНОТАЦИЯ

Актуальность данного проекта в том, что ломбарды теперь продают товар людям, которые не смогли вернуть деньги, заложив деньги вместо товара. Эти продукты в настоящее время продаются в ОЛХ или других онлайн-сетях. Люди сейчас очень интересуются ломбардными товарами. У людей нет возможности свободно искать дешевый ломбардный товар, вообще у ломбардов нет сайта на данный момент.

Диссертация состоит из трех частей: первая часть описывает аналитическую часть и обзоры других сайтов. Во втором разделе обзор того, как была создана база данных. В третьем разделе представлен обзор того, как было создано программное обеспечение и на каких языках.

Общее описание проекта состоит из 25 страниц и 30 рисунков.

ANNOTATION

The relevance of this project is that pawnshops now sell goods to people who could not return the money by pledging money instead of goods. These products are currently sold on OLX or other online chains. People are now very interested in pawn goods. People do not have the opportunity to freely search for cheap pawn goods; in general, pawn shops do not have a website at the moment.

The dissertation consists of three parts: the first part describes the analytical part and reviews of other sites. The second section provides an overview of how the database was created. The third section provides an overview of how the software was created and in which languages.

The general description of the project consists of 25 pages and 30 drawin

МАЗМҰНЫ

Кіріспе.....	0
1 Аналитика бөлімі.....	2
1.1 Тақырыптық аймақты ұйымдастыру	2
1.2 Ақпараттық тапсырмалардың жалпы сипаттамасы	2
2 Ақпараттық қамтаманы құру	2
2.1 Деректер базасын басқару жүйесін таңдауды негіздеу	2
2.2 Мәліметтер базасы кестелерін құру	3
2.3 Мәліметтер базасы құрылымын сипаттау	6
3 Программалық қамтаманы құру	8
3.1 Программалау тілдерін таңдауды негіздеу	8
3.2 Қолданылған заманауи технологиялар	9
3.3 Жалпы мағлұмат	10
3.4 Шақыру және жүктеу	10
Қорытынды	21
Пайдаланылған әдебиеттер тізімі	22
Қосымша А	
Қосымша Б	

КІРІСПЕ

Дәл қазіргі уақытта ғаламтор өте жақсы дамыған адамдар қалаған затын интернет арқылы сатып ала алады. Алдын адамдар заттарды барып сатып алған болса қазір интернет арқылы ала алады. Ал одан да уақыт үнемдейтін етіп жасау үшін әр топтағы сатылатын заттарға бөлек өзіне арналған сайт жасалынады. Тура сол сияқты дәл қазір ломбардттарда заттар арзан сатылады және сураныс өте үлкен ал ломбардттардың барлығында жеке сайт жасауға қаражаттары жетпейді.

Қолданушыларға ыңғайсыз болады егер әр ломбард өзіне жеке сайт жасаса, базалары кішкентай әр түрлі сайттарға барлығына шолу жасау қиын болады, ал барлық ломбард бір базада тұрса бағаны салыстыру және сапасын салыстыруға ыңғайлы болады.

Бұл сайтқа кірген адамдар тауарды қайдан алып жатқанын біліп тауар туралы барлық мәліметті біле алады.

Ломбард иелеріне де ыңғайлы болады тауарларды әр түрлі ғаламтор желісі арқылы немесе интернет желілеріне салып олардың жарнамаларына бөлек ақша төлеп жүрмейді, тұтынушылар тек осы сайт арқылы ломбард тауарларын іздейтінін білсе тек осы сайтқа тауарларын салып осы сайт арқылы жарнамалайтын болады.

1 Аналитика бөлімі

1.1 Тақырыптық аймақты ұйымдастыру

Пәндік аймақ: Ломбард тауарларына жалпы деректер базасын құру.

Үзінді: Қала бойынша барлық ломбардтардың жалпы базасын құрып веб қосымша арқылы тұтынушылардың сатып алуына ыңғайлы етіп жасау.

Дәл қазіргі уақытта ғаламтор өте жақсы дамыған адамдар қалаған затын интернет арқылы сатып ала алады. Алдын адамдар заттарды барып сатып алған болса қазір интернет арқылы ала алады. Ал одан да уақыт үнемдейтін етіп жасау үшін әр топтағы сатылатын заттарға бөлек өзіне арналған сайт жасалынады. Тура сол сияқты дәл қазір ломбардтарда заттар арзан сатылады және сураныс өте үлкен ал ломбардтардың барлығында жеке сайт жасауға қаражаттары жетпейді. Қолданушыларға ыңғайсыз болады егер әр ломбард өзіне жеке сайт жасаса, базалары кішкентай әр түрлі сайттарға барлығына шолу жасау қиын болады, ал барлық ломбард бір базада тұрса бағаны салыстыру және сапасын салыстыруға ыңғайлы болады. Бұл сайтқа кірген адамдар тауарды қайдан алып жатқанын біліп тауар туралы барлық мәліметті біле алады. Ломбард иелеріне де ыңғайлы болады тауарларды әр түрлі ғаламтор желісі арқылы немесе интернет желілеріне салып олардың жарнамаларына бөлек ақша төлеп жүрмейді, тұтынушылар тек осы сайт арқылы ломбард тауарларын іздейтінін білсе тек осы сайтқа тауарларын салып осы сайт арқылы жарнамалайды.

1.2 Ақпараттық тапсырмалардың жалпы сипаттамасы

Қарастырылған пәндік аймаққа байланысты ақпараттық жүйеге келесі негізгі міндеттер табылды:

- ақпараттық жүйе Интернет желісіне қосылу мүмкіндігі бар кез келген құрылғыда ашылуы қажет.
- бүкіл мәліметтер жалпы бөлімдер мен бөлек тақырыптарға сұрыптап, жіктелуі қажет;
- қолданушылар тіркеліп өзіне керек тауарларды іздеп сатып ала алуы.
- сатушылар өз тауарларын қиындықсыз тіркеліп сата алуы керек.

2 Ақпараттық қамтаманы құру

2.1 Деректер базасын басқару жүйесін таңдауды негіздеу

MySQL – дүние жүзінде дәл қазір ең көп қолданылатын тіл болып саналады, қайнары тегін және ашық болып, реляциялау мәліметтер қоры жүйесі (RDBMS). Серверлік бағдарлама ретінде алдыңғы орында, бірнеше тұтынушыларға бірнеше деректер базасын қолдануды қамтамасыз етеді. Толық функционалды деректер базасын қажет ететін, тегін проекттер көбінесе

MySQL-ды қолданылады. Серверді коммерциялық проекттерде қолдану қажет болған жағдайда, қосымша функциялармен ұсынылатын бірнеше нұсқалары бар. MySQL-ді қолданатын бағдарламаларға WordPress және де басқа LAMP бағдарламаларыда кіретін болады осы қатарға. MySQL сонымен қатар Google, секілді дүниежүзіндегі және үлкен ауқымды web-бағдарламаларында қолданылып жатыр.

Open Server бағдарламасының MySQL-мен жұмыс жасауға арналған phpMyAdmin веб-интерфейсі бар.

2.2 Мәліметтер базасы кестелерін құру

Ең алдымен «lomhub» деректер базасын құрып, ішіне келесі он кестені еңгіземіз. User кестесінде қолданушылардың жалпы ақпараты сақталады. Жаңадан тіркелген қолданушының типі автоматты түрде беріледі. Оны «По умолчанию» бағанынан көре аласыздар. 0-ге тең болса сатып алушы, 1 – админ, 2 – ломбард иесі немесе администраторы.

#	Имя	Тип	По умолчанию	Комментарии	Дополнительно
1	id	int(11)	Нем		AUTO_INCREMENT
2	uid	int(11)	Нем		
3	first_name	varchar(30)	Нем		
4	last_name	varchar(30)	Нем		
5	city	varchar(30)	Нем		
6	email	varchar(150)	Нем		
7	profile	varchar(30)	Нем		
8	type	int(11)	0	0 - покупатель 1 - admin 2 - lombard	
9	lom_id	int(11)	NULL		

2.2.1-сурет – User кестесі

Мысалы 2-суретте екі қолданушы берілген. Бірінші қолданушының типі администраторға тең, ал екінші қолданушы ломбардтың иесі және оның ломбардының идентификаторы (lom_id) 1-ге тең.

	id	uid	first_name	last_name	city	email	profile	type	lom_id
	1	183992792	Madiyar	Bolatov	Almaty	admin@mail.ru	https://vk.com/id183992792	1	NULL
	2	277022098	Salakhiddin	Turdikulov	Алматы	salo@optech.kz	https://vk.com/id277022098	1	NULL

2.2.2 - сурет – User кестесін толтыру

«Lombard» кестесінде ломбардтар туралы ақпараттар еңгізіледі. Бұл жерде ломбардтың атауы, телефон нөмірі, мекенжайы және фотосуреті (логотип) беріледі. Кейін мекенжай арқылы сайттың ішінде 2GIS картасынан орналасуын көріге болады.

#	Имя	Тип	По умолчанию	Комментарии	Дополнительно
1	id	int(11)	Нем		AUTO_INCREMENT
2	name	varchar(150)	Нем		
3	phone	varchar(15)	Нем		
4	address	varchar(150)	Нем		
5	photo	varchar(150)	Нем		

2.2.3 - сурет – Lombard кестесі

Төмендегі суреттен ломбардтар туралы ақпарат қалай толтырылатынын көруге болады. Мысал ретінде «Актив Ломбард» пен «М-Ломбард» туралы ақпарат енгізілді. Photo ұяшығына логотип файлының атауы жазылады. Ол файлдар сайттың img директориясында орналасады.

id	name	phone	address	photo
1	Актив Ломбард	+7777777777	Гоголя, 91	lom.png
2	М-Ломбард	+77052587469	Төле би, 251	mlom.png

2.2.4 - сурет – Lombard кестесін толтыру

Веб-сайтта тіркелген қолданушылар сайтқа салынған тауарлардың ішінен ұнағанын өз парақшасында сақтау мүмкіндігі болуы керек. Ол үшін «Bookmark» кестесінде қолданушының идентификаторы мен тауардың идентификаторы енгізіледі.

#	Имя	Тип	По умолчанию	Комментарии	Дополнительно
1	id 🗄	int(11)	Нем		AUTO_INCREMENT
2	user_id	int(11)	Нем		
3	item_id	int(11)	Нем		

2.2.5 - сурет – Bookmark кестесі

Мысалы, төмендегі суретке қарайтын болсақ, сайттағы екі қолданушы да идентификаторы 2-ге тең тауарды ұнатқанын білеміз.

id	user_id	item_id
3	132346464	2
4	183992792	2

2.2.6 сурет – Bookmark кестесін толтыру

«Item» кестесінде ломбардтардың тауарлары сақталады. Тауардың аты, сипаттамасы, бағасы, категориясы, фотосуреттері және иесі (ломбард) болады.

#	Имя	Тип	По умолчанию	Комментарии	Дополнительно
1	id 🗄	int(11)	Нем		AUTO_INCREMENT
2	title	varchar(200)	Нем		
3	info	text	Нем		
4	price	varchar(50)	Нем		
5	subcat_id	int(11)	Нем		
6	filters	text	Нем		
7	photos	text	Нем		
8	lom_id	int(11)	Нем		

2.2.7 - сурет – Item кестесі

Төменгі суретте сайттағы алғашқы төрт тауар көрсетілген. Бұл тауарлар идентификаторлары 1 және 2-ге тең ломбардтарға тиесілі.

id	title	info	price	subcat_id	filters	photos	lom_id
1	Samsung Galaxy A7 (2018), 128Gb	Практический новый без единой царапины. Экран 6 д...	119990	1	;2	~1.png~2.png~3.png	1
2	Apple iPad 4, 32Гб	Apple iPad4 9,7, полностью рабочий, экран и сенсор...	40000	2	;5;7	~4.png~5.png~6.png	1
3	LCD Writing Tablet	Бесконечный планшет для рисунков, блокнот для заме...	5900	2	;7;14	~7.png~8.png	2
4	iMac 21.5"	Компьютер в идеальном состоянии. Использовался мал...	498100	6	;20;22	~9.png~10.png~11.png	2

2.2.8 - сурет – Item кестесін толтыру

«Cat» кестесінде тауарлар категориясы сақталады. Категорияның аты, сілтемесі және белгісі болады. Төменде сайттың барлық категориялары көрсетілген.

id	url	name	ico
1	smartphone-gadget	Смартфоны и гаджеты	fa fa-mobile-alt text-success
2	computer	Компьютеры	fa fa-desktop text-dark
3	tv-audio-video	ТВ, аудио, видео	fa fa-headphones-alt text-danger
4	photo-drone	Фото и дроны	fa fa-camera-retro text-warning
5	home-tech	Бытовая техника	fa fa-home text-info
6	bicycle-scooter	Транспорт	fa fa-bicycle text-primary
7	other	Другие товары	fa fa-list text-secondary

2.2.9 - сурет – Категориялар кестесі

«Subcat» кестесінде категорияға енетін тақырыптар сақталады. Олар тауарды толығырақ сипаттайды. Мысалға компьютерлер категориясында ноутбуктар, дербес компьютерлер, моноблоктар сияқты тақырыптар бар.

id	url	name	cat_id	ico
1	telephone	Смартфоны и телефоны	1	fa fa-mobile-alt
2	tablet	Планшеты и электронные книги	1	fa fa-tablet-alt
3	watch	Носимая электроника и часы	1	far fa-clock
4	other	Прочие гаджеты	1	fa fa-vr-cardboard
5	notebook	Ноутбуки	2	fa fa-laptop

2.2.10 - сурет – Тақырыптар кестесі

«Filter» кестесінде фильтрлер тізімі бар. Олар тауарларды сұрыптау үшін қажет. Мысалы, смартфондар тақырыбында Apple, Samsung смартфондарын ажырату үшін фильтрлер керек.

id	name	subcat_id	url
1	Смартфоны Apple	1	iphone
2	Смартфоны Samsung	1	samsung
3	Недорогие смартфоны	1	cheap

2.2.11 - сурет – Filter кестесі

«Info» кестесінде сайтта қолданылатын мәтіндер және жарнаманың мәтіндері сақталады.

Мәтіннің қысқа сілтемесі, тақырыбы және толық мәтіні болады. Толық мәтіннің ішінде HTML элементтерін қолдануға болады. Бұл текстті ыңғайлы форматтау үшін керек.

id ID	url URL	title Заголовок	text Текст
1	error_404	Страница не найдена	Страница, которую вы ищете
2	error_auth	Вы не авторизованны!	Авторизуйтесь чтобы просмотра
3	about-us	О нас	<center><img src="

2.2.12 - сурет – Info кестесі

«Poster» кестесінде басты бетте немесе ломбардтың жеке парақшасында көрсетілетін фотослайдтар сақталады. Слайдтың суреті, мәтіні, сілтемесі және иесі (ломбард) болады.

Слайдты ломбард иелері немесе администратор еңгізеді. Ломбард слайдты өзінің жеке парақшасына ғана еңгізе алады. Бірақ администратор оны басты бетке қойғысы келсе ең соңғы, home ұяшығына 1 санын береді. Сол кезде слайд басты бетте де көрсетілетін болады.

id	image	text	url	lom_id	home
1	slide.png	Практический новый без единой царапины. Экран 6 дю...	/product/1-samsung-galaxy-a7-2018-128gb	1	1
2	slide2.png		/product/4-imac-215	2	1

2.2.13 сурет – Poster кестесі

«Reklama» кестесіне басты бетте көрсетілетін жарнамалар еңгізіледі. Ол жарнамалар «Мы рекомендуем» блокында орналасады және оның тақырыбы, мәтіні, суреті мен сілтемесі болады.

id	title	info	photo	url
1	Event Time	Event Time — компании, которая занимается организа...	event-time-ad.png	/load/event-time/
2	Tea House	Tea House - чайный магазин в Алматы	tea-house.gif	http://teahouseinlove.000wel

14 сурет – Reklama кестесі

Нәтижесінде пәндік аймаққа қатысы он кесте құрылды. Ол кестелердің барлығы веб-сайтты жобалауда қажет болады.

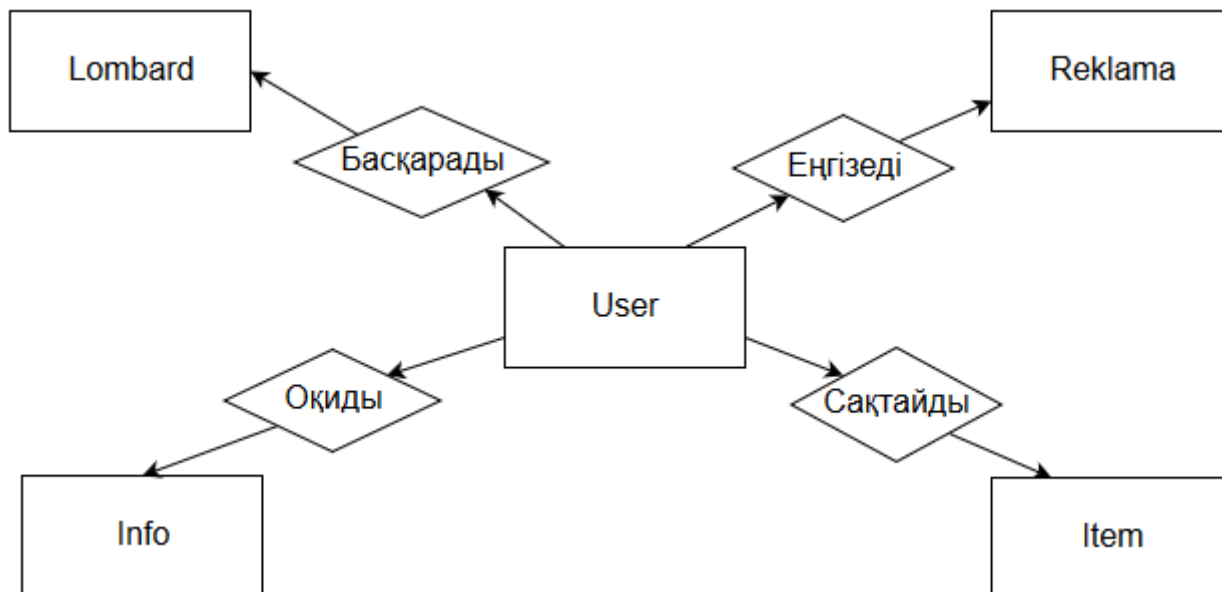
Ал енді осы деректер базасындағы кестелердің құрылымы мен өзара байланысуын келесі тақырыптан көре аласыз.

2.3 Мәліметтер базасы құрылымын сипаттау

2.3.1 Нысандық-байланыстық модель

Нысандық-байланыстық модель (Entity-Relationship model) – бағдарламалының жасақтамасының инжинрингіндегі дерекқорды сипаттайтын үлгі болып саналады. Ол пәндік аймақтағы концептуалдық кескіндерді сипаттайтын деректер моделі. Оның көмегінде негізгі түйіндер мен олардың арасында орнатылатын байланыстарды белгілеп алуға мүмкіндік

береді төмендегі суретте көрсетілген.

2.3.1 - сурет – ER модель

ER-модельде пәндік аймаққа қатысты ең басты бес кестенің өзара байланысуы сипатталған.

2.3.2 Деректер базасы кестелерінің атрибуттары

Пәндік аймақ пен ақпараттық тапсырмаларды зерттеу нәтижесінде пайда болғандай атрибуттардың тізімі 2-кестедегі мәліметтер.

Атрибуттар тізімі

№	Атрибут атауы	Белгіленуі	Типі
1	Қолданушы идентификаторы	user.uid	int(11)
2	Қолданушы аты	user.first_name	varchar(30)
3	Қолданушы тегі	user.last_name	varchar(50)
4	Қолданушы e-mail	user.email	varchar(150)
5	Қолданушы веб-сайты	user.type	int(11)
6	Тауардың аты	item.title	varchar(200)
7	Тауардың сипаттамасы	item.info	text
8	Тауардың бағасы	item.price	varchar(50)
9	Ломбардтың идентификаторы	item.lom_id	int(11)
11	Ломбардтың телефон нөмірі	lombard.phone	varchar(15)
12	Ломбардтың мекен-жайы	lombard.address	varchar(150)
13	Категорияның сілтемесі	cat.url	varchar(50)
14	Категорияның атауы	cat.name	varchar(150)

Атрибуттар ER-модельде анықталған кестелерге енеді. Оларды ескере отырып, деректер базасының шектеулері құрылды.

Басты кестелерге қатысты 14 атрибут еңгізілді. Бірақ олардың жалпы саны – 53.

3 Программалық қамтаманы құру

3.1 Программалау тілдерін таңдауды негіздеу

Бүгінгі уақытта веб-сайттар құруға арналған біршама бағдарламалық тілдер бар. Олардың ішінде Python (Django), Ruby (Ruby on rails), Perl (Mojolicious) және де PHP. Python, Perl, Ruby-лардан қарағанда, PHP арнайы веб-сайттар жасауға арналған бағдарламалау тілі. Ал айтылып кеткен үш тіл, бағдарламалаудың басқа да салаларында қолданылады. Сол себептен PHP тілінде жазылған веб-сайттар тезірек жұмыс істейді.

Бұл жұмыста PHP тілін қолдану себептері:

– Wappalyzer компаниясының есептеуі бойынша бүкіл әлемдегі сайттардың 82 пайызы PHP тілін қолданады. Сондықтан веб-сайтты жалғастыру үшін бағдарламашыларды табу қиынға соқпайды.

– Веб-хостингтің 95 пайызы PHP тілінде және MySQL деректер базасын басқару жүйесін орындайды. Егер сайт басқа тілде жазылған болса, оған хостинг табуға қиын болушы еді.

– PHP тегін бағдарламалық жабдықтама болып табылады.

– Барлық танымал операциялық жүйелерді қолданады.

– Көптеген қосымшалар мен дайын кітапханалар бар.

Javascript – объектіге-бағытталған, императивті және функционалды стильдерді орындайтын мультипарадигмалық бағдарламалайтын тіл. Javascript бағдарламалардың көп салаларында қолданылып келеді. Веб-бағдарламалауда ол HTML ұсына алмайтын заттарды орындайды, яғни веб-парақтарда интерактивті үшін қолданылады.

HTML (HyperText Markup Language) – Ғаламтордағы құжаттардың стандартталған тілі. Веб-парақтар көбінде HTML тілінде көрсетіледі. HTML тілін компьютер және телефон мониторуна өңдеп шығаратын браузер деп аталады. HTML парақтар HTTP және HTTPS протоколдары арқылы браузерге жай немесе шифрленген мәтін күйінде жіберіледі. Бұл жұмыста HTML тілінің ең соңғы, бесінші нұсқасы қолданылды.

CSS (Cascading Style Sheets – каскадтық кестелер стилі) – бағдарламалау тілі арқылы жазылған құжаттардың сыртқы көрінісіңтерін сипаттайтын формалдық тіл. Көбінесе HTML және XHTML белгілеу тілінде жазылған веб-парақтарда сыртқы көріністерін безендіру, сипаттау құралы ретінде қолданылады. Бірақ кез келген XML-құжаттарын безендіруде де қолдануға болады. Мысалы, SVG және XUL. CSS веб-парақтар құрушылармен веб-парақтардың түстерін, шрифттерін, блоктардың орналасуын және басқа да сыртқы көріністерін сипаттауға қолданылады.

SQL (Structured Query Language – құрылымдық сұраныстар тілі) – реляциондық деректер базасын басқару жүйесінде деректерді басқаруға, құруға немесе өзгерту үшін қолданылады.

3.2 Қолданылған заманауи технологиялар

Жиырма бірінші ғасырдың басында, веб-технологиялардың дамуы енді басталғанда, веб-бағдарламашылар PHP сияқты серверлік тілдермен қоса HTML белгілеу тілін бірге қосып жаза беретін. Оған қоса дизайнерлерге сайттың көрінісін өзгертуге қиынға соғатын. Сайтты жасауға жаңадан бағдарламашы келсе, оған қай код не атқаратынын түсіндіру керек болатын. Ал бағдарламаның коды көбейген сайын оның ішінде адасу қиынға соқпайтын.

Қазіргі уақытта осы мәселелерді шешу үшін көптеген шешімдер пайда болды. Солардың бірі объектіге-бағытталған бағдарламалау парадигмасына жататын MVC бағдарламалық жасақтама өңдеу үлгісі болып табылады.

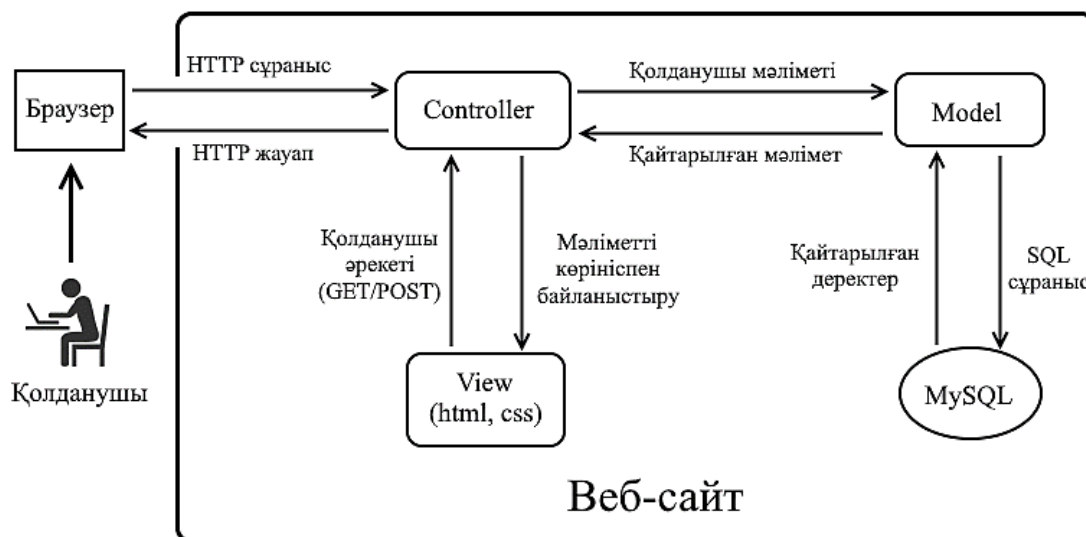
MVC (Model-View-Controller) – бағдарламаның деректерін, қолданушы интерфейсін және басқарушы логикасын, әрқайсысын жеке өзгертуге болатын жеке үш компонентке бөлу схемасы: модель, көрініс және контроллер.

– Модель (Model) деректер ұсынады және өзінің жағдайын өзгерте отырып контроллердің командаларына жауап қайтарады.

– Көрініс (View) модельдің өзгеруіне байланысты қолданушыға модельдің деректерін бейнелеуге жауап береді.

– Контроллер (Controller) модельге өзгеруі қажеттігін жариялай отырып қолданушының әрекетін түсіндіреді.

MVC технологиясы арқылы жасалған веб-сайттың жұмыс істеу схемасы төмендегі суретте көрсетілген.

3.2.1 - сурет – MVC жұмыс схемасы

MVC технологиясы арқылы жасалған сайттың артықшылықтары:

– Сайттың логикасы жаңадан келген бағдарламашыларға түсінікті болады.

– Дизайнерлер мен бағдарламашылардың жұмысы екіге бөлініп, екеуі бір-біріне өз жұмысын істей бере алады.

Үлкен көлемдегі код одан әрі түсінікті болып, жаңадан келген бағдарламашылар сайттың кодын тез түсіну үшін объектіге-бағытталған

бағдарламалау парадигмасын қолданған жөн.

Объектіге-бағытталған бағдарламалау (Object-oriented programming) – мұрагерлік иерархия құрайтын класстардың ішіндегі белгілі бір класстың данасы болатын объектілер жиынтығы ретінде ұсыну негізінде құрылған бағдарламалау парадигмасы.

API (Application Programming Interface) – бағдарламамен немесе операциялық жүйемен ұсынылған сыртқы бағдарламалық өнімдерде қолдануға арналған дайын класстар, процедуралар, функциялар, құрылымдар және константалар жиынтығы. Веб-бағдарламалауда API-дің Web API деп аталатын түрі қолданылады. Онда деректер XML немесе JSON ретінде қайтарылады. Бұл практикалық жұмыста «TheMovieDB API» қолданылады.

JSON (JavaScript Object Notation) – Javascript негізінде қаланған деректермен алмасу тексттік форматы. Басқа да тексттік форматтар сияқты, JSON жай адамдарға түсінікті болады. XML-ға қарағанда, JSON өте жинақы және қиын құрылымдарды құруда көбірек жақын келеді.

jQuery – Javascript және HTML арасындағы байланысқа негізделген Javascript тіліндегі кітапхана. jQuery кітапханасы кез келген DOM элементіне қол жеткізуге мүмкіндік береді. Оған қоса кітапхана AJAX-пен ыңғайлы жұмыс істеуге арналған API ұсынады. jQuery – ең танымал және ең көп қолданылатын Javascript кітапханасы. 2008 жылы Microsoft және Nokia компаниясы jQuery-мен бірге серіктес болатынын жариялады. Қазіргі уақытта Google, Adobe, Intel, Mozilla, WordPress, IBM және т.б. көптеген компаниялар осы кітапхананы қолданады.

Bootstrap – Twitter жұмыскерлері жасаған сайттар мен веб-бағдарламалар құруға арналған тегін құралдар жиынтығы. Ішінде типографика, веб-формалар, батырмалар, белгілер, кестелер, тізімдер және т.б. веб-интерфейс компоненттерін құруға арналған HTML және CSS безендіру үлгілері бар. Bootstrap – ең көп тараған CSS-фреймворк. Twitter-ден басқа, оны Github, Microsoft, WordPress, Joomla және т.б. компаниялар қолданады.

FontAwesome – веб-сайттарда қолданылатын заманауи белгішелері бар қаріптер кітапханасы. Белгішелердің түсін таңдауға, көлемін үлкейтуге және т.б. болады. Бұл белгішелер қарпі ең танымал болып табылады.

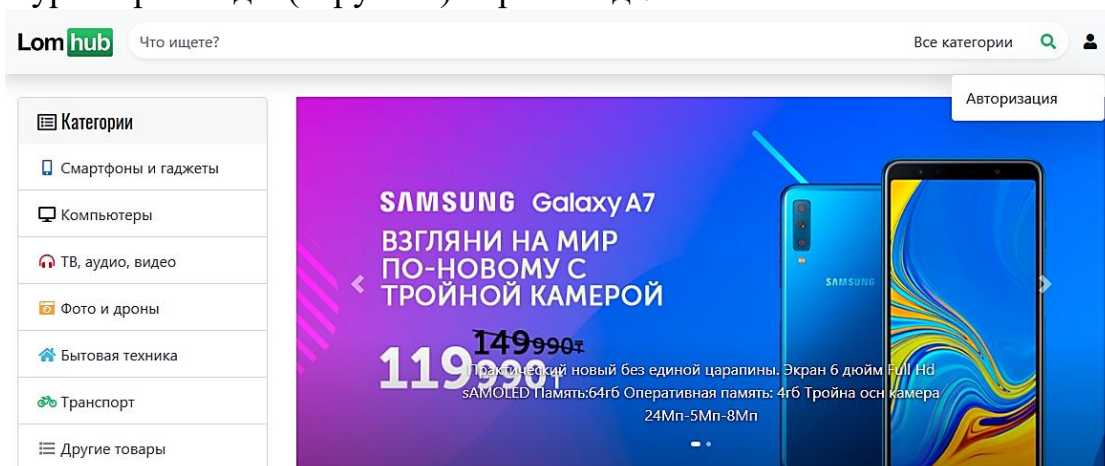
3.3 Жалпы мағлұмат

Веб-сайт Apache 2.4 веб-серверінде, PHP 5.6 және MySQL 5.6 негізінде жобаланды. Веб-сайтты іске қосу үшін жоғарыдағы модульдерді қамтамасыз ететін кез келген WAMP немесе LAMP пакетін қолдану керек. Мен Open Server 5.2.2 WAMP пакетін қолдандым.

3.4 Шақыру және жүктеу

Веб-сайттың жоғарғы бөлігінде логотип, тауарлар іздеу формасы және сайтқа кіру (немесе тіркелу) сілтемелері орналасқан. Басты бетте тауарлар

категориясы және жарнама мен басты жаналықтар көрсетуге арналған фотосуреттер слайды (карусель) көрсетіледі.

3.4.1 - сурет – Басты бет

Категориялар мен фотослайдтың астында біздің сайт ұсынатын тауарлар тізімі көрсетіледі. Бұл жердегі тауарлар ломбардтың рейтингі, тауарды көрген адамдар санына және т.б. критерийлер бойынша сұрыпталады. Бес тауардан кейін біздің одақтастарымыздың жарнамасы көрсетіледі. Ол жарнама администратордың рұқсатымен салынады.

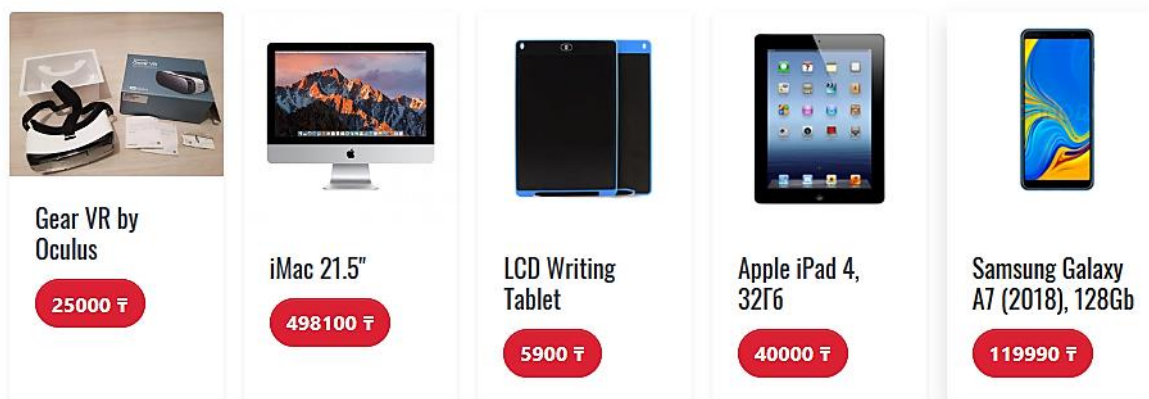
🔖 Мы рекомендуем

3.4.2 - сурет – Біздің ұсыныстар

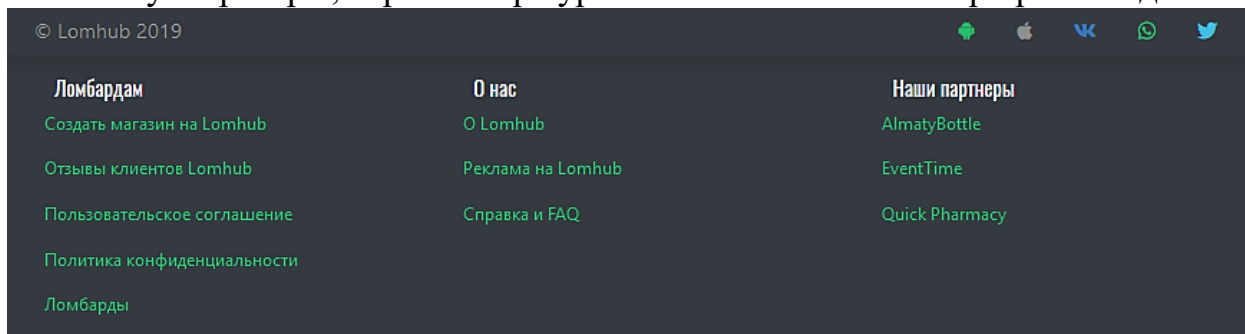
Біздің ұсыныстардан кейін жаңа тауарлар тізімі көрсетіледі. Олар сайтқа еңгізілген уақыт бойынша сұрыпталады. Тауардың аты, бағасы және суреті көрсетіледі.

🔥 Новинки

3.4.3 - сурет – Жаңа тауарлар

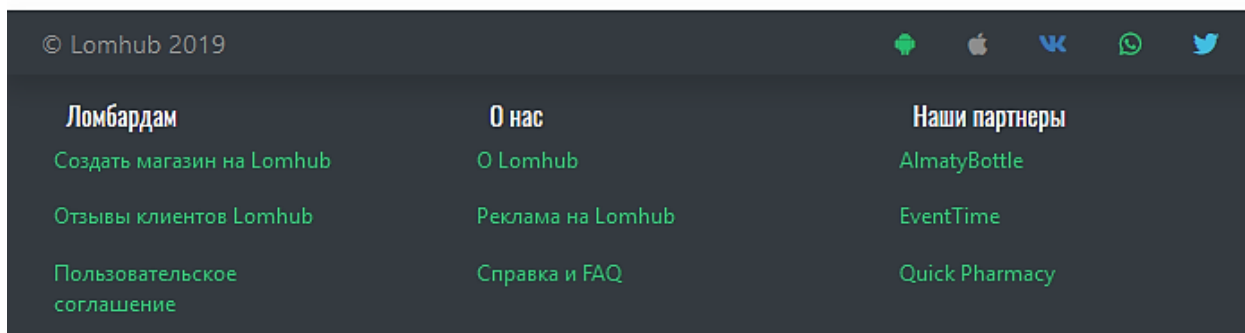
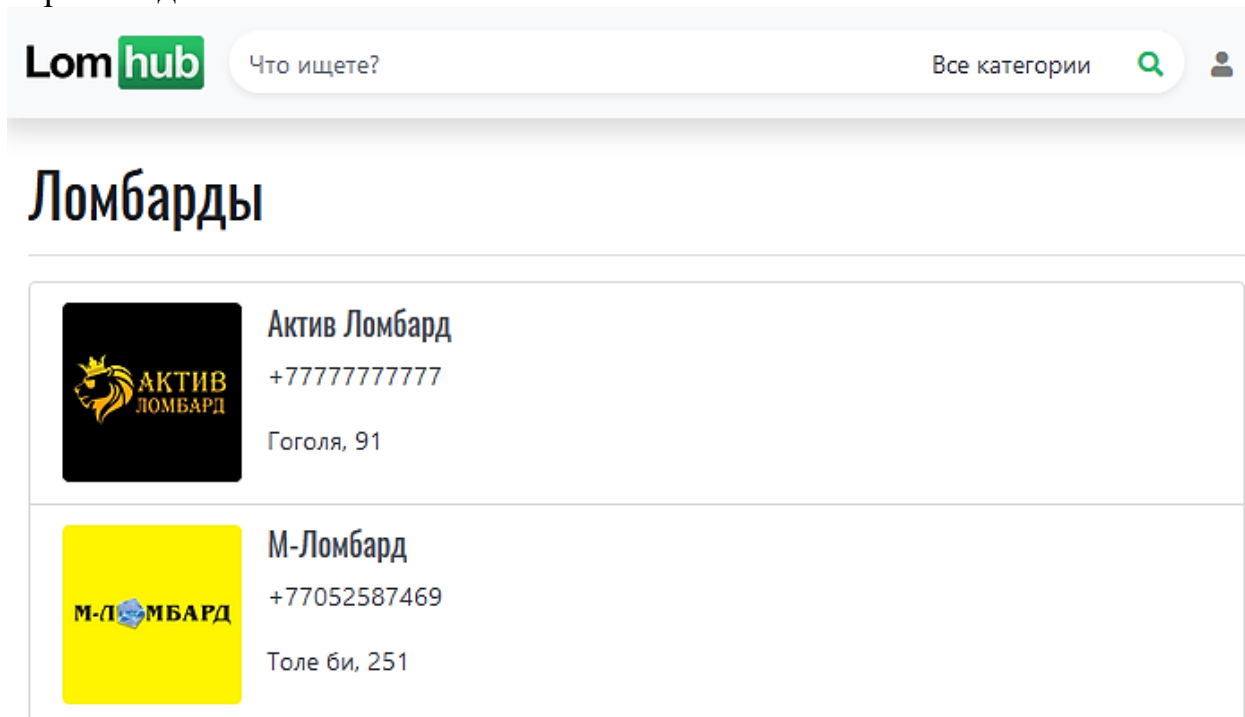
Сайттың ең төменгі жағында сайтқа қатысты мәтіндерге сілтемелер блокы орналасқан. Мұнда сайтқа жаңадан ломбард еңгізу туралы, сатып алушылардың пікірлері, қолданушылық келісім, ломбардтар тізімі, жарнама сатып алу шарттары, серіктестер туралы және т.б. сілтемелер орналасады.

3.4.4 - сурет – Сайттың төменгі бөлігі

Төменгі жақтан «Ломбарды» сілтемесін басатын болсақ, сайтқа тіркелген ломбардтар тізімі көрсетіледі.

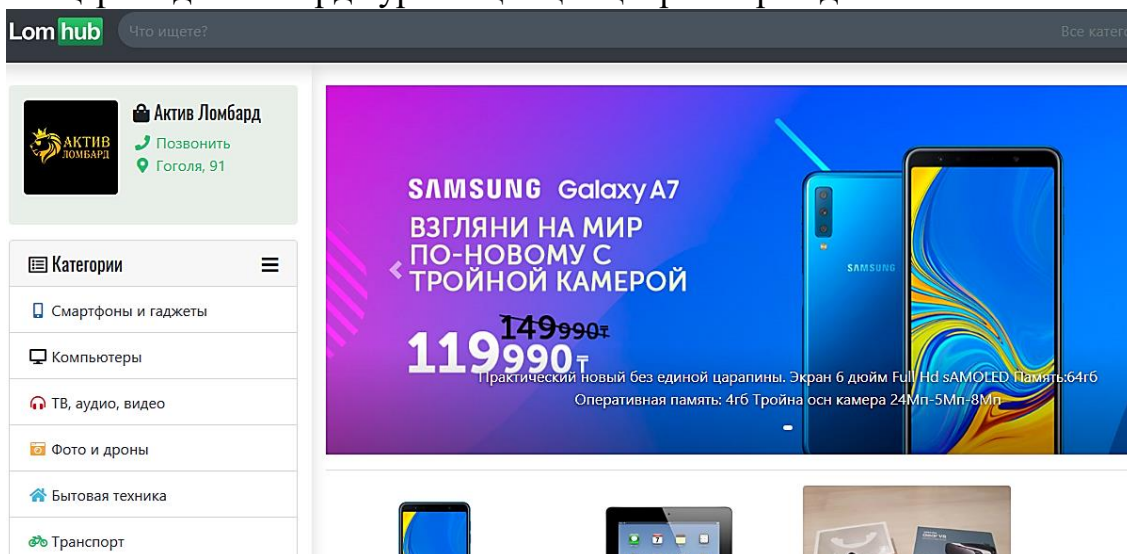
Бұл жерде ломбардтың аты, телефон нөмірі, адресі және суреті көрсетіледі.

3.4.5 - сурет – Ломбардтар тізімі

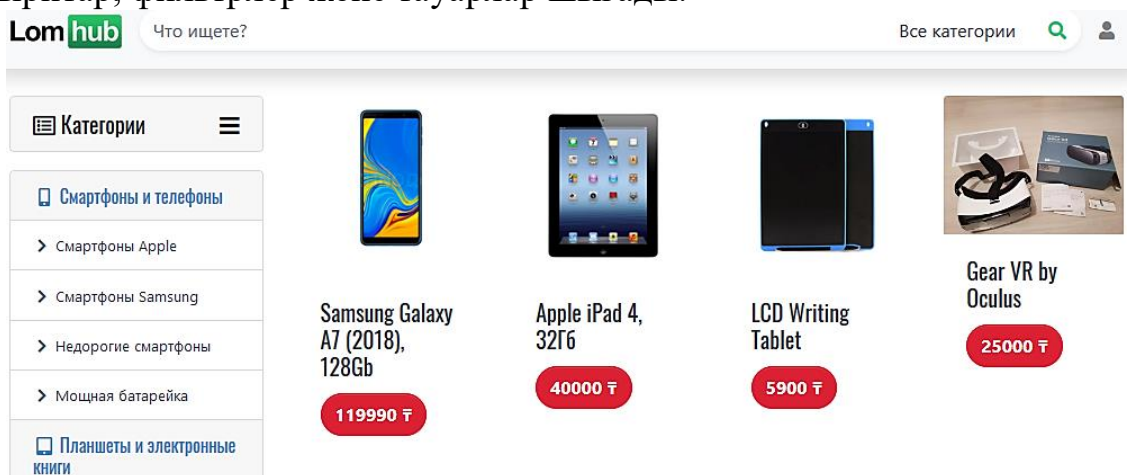
Осы тізімнен ломбардтың атауын бастаны болсақ бізге ломбардтың басты беті ашылады. Ломбардтың парақшасына кірген кезі үстіңгі жолақша

қара түске боялады. Бұл бет басты бетке өте ұқсас болады. Категориялар тізімінің үстінде ломбард туралы қысқа ақпарат беріледі.

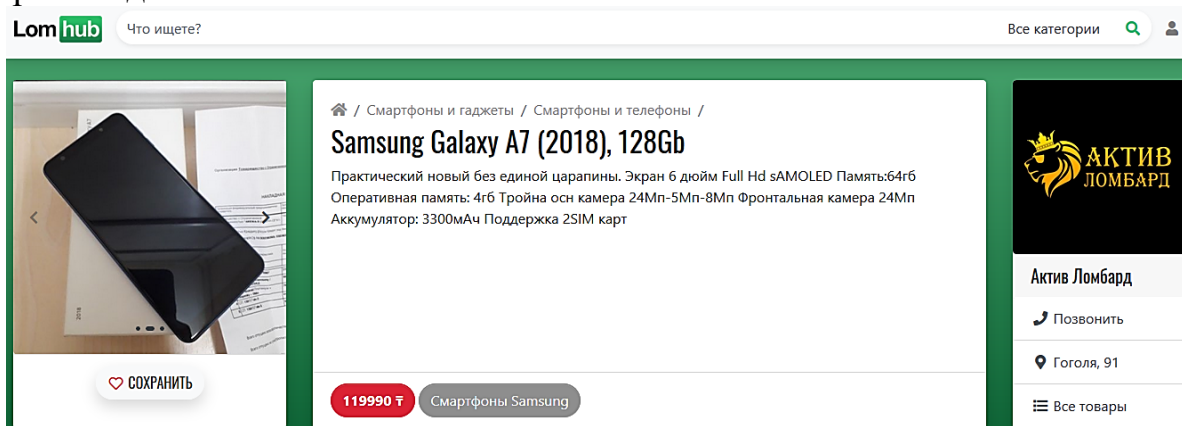
3.4.6 - сурет – Ломбардтың парақшасы

Басты беттен бір категорияны, мысалы, «Смартфоны и телефоны» категориясын алайық. Категорияны ашқанда, осы категорияға жататын тақырптар, фильтрлер және тауарлар шығады.

3.4.7 - сурет – Категориялар парағы

Тауардың парағында фотосуреттер слайдері, жеке парақшаға сақтау батырмасы, тауар туралы ақпарат және иесі (ломбард) туралы ақпарат көрсетіледі.

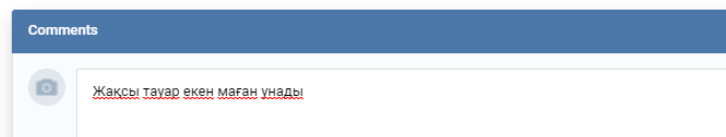

3.4.8 - сурет – Тауар парағы

Тауардың астыңғы жағында комментарий жазуға арналған ВКонтактенің виджеті орналасқан. Бұл жерде қолданушылар өзінің аккаунты арқылы комментарий жаза алады.

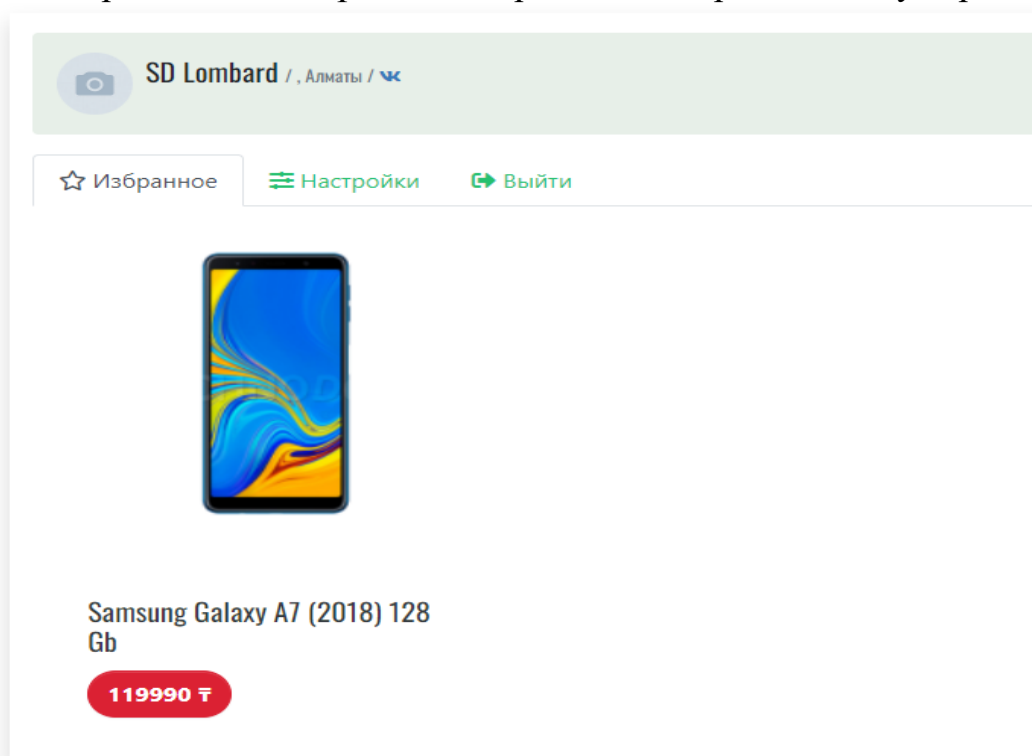

Комментарии

3.4.9 - сурет – Комментарий жазу

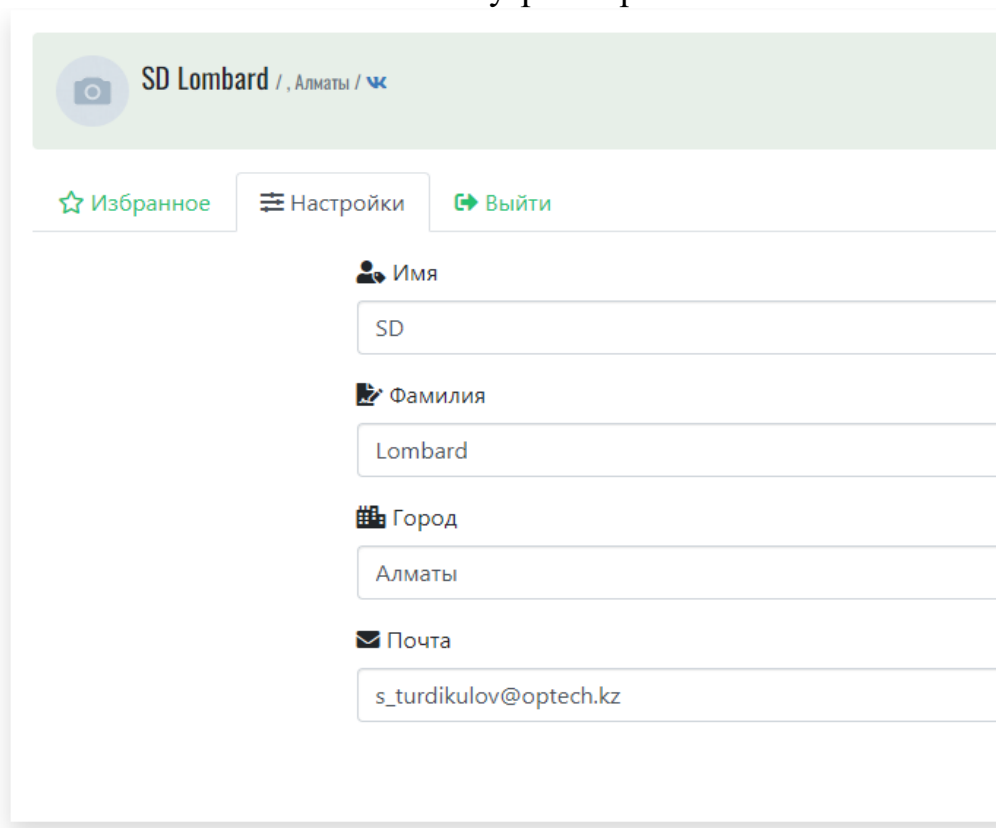
Авторизацияланғаннан кейін қолданушы өзінің парақшасына кіре алады. Бұл жерде ол өзіне ұнаған тауарларды сақтай алады және өзі туралы ақпаратты өзгерте алады. Ол үшін «Настройки» батырмасын басу керек.

3.4.10 - сурет – Қолданушының жеке парақшасы

«Настройки» сілтемесін бассақ қолданушының жеке ақпаратын өзгертуге арналған форма ашылады. Бұл жерде қолданушы аты-жөнін, қаласын және электрондық поштасын өзгерте алады.

«Выйти» сілтемесі сайттан шығу үшін арналған.

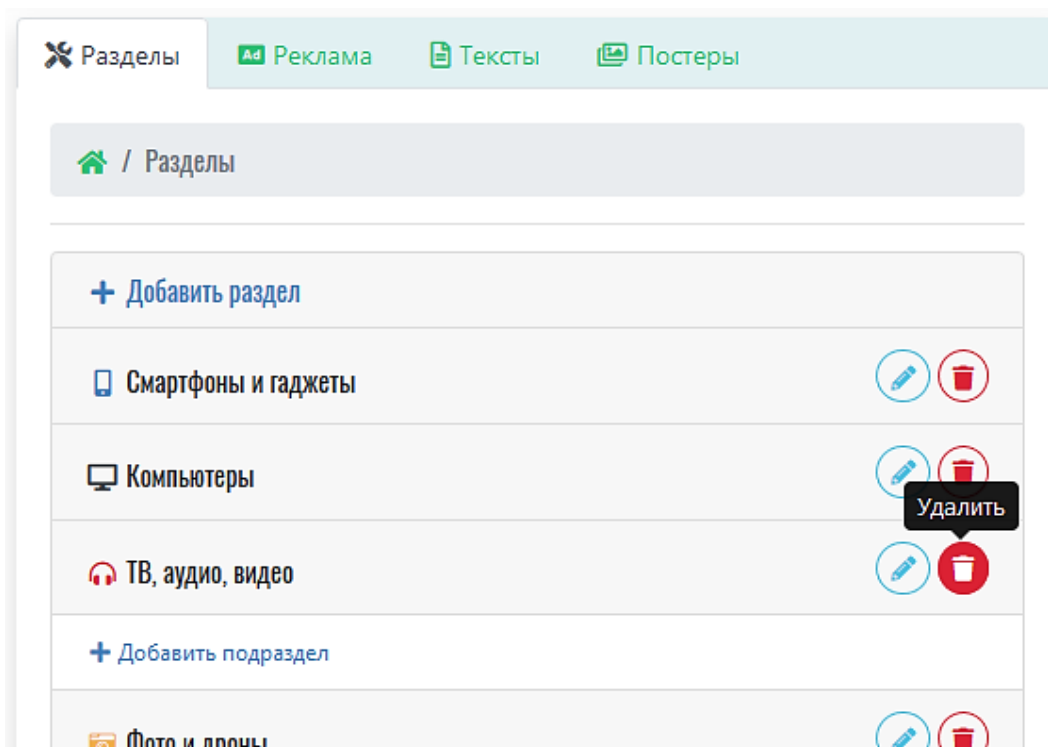

The screenshot displays a user profile settings page. At the top, the user's name 'SD Lombard' and location 'Алматы' are shown. Below this, there are three navigation buttons: 'Избранное' (Favorites), 'Настройки' (Settings), and 'Выйти' (Logout). The main content area contains four form fields for editing user information:

- Имя** (Name): Input field containing 'SD'.
- Фамилия** (Surname): Input field containing 'Lombard'.
- Город** (City): Input field containing 'Алматы'.
- Почта** (Email): Input field containing 's_turdikulov@optech.kz'.

3.4.11 - сурет – Қолданушы ақпаратын өзгерту

Егер администратор сайтқа кіретін болса, ол сайтқа жаңадан категориялар, тақырыптар және фильтрлер қоса алады.

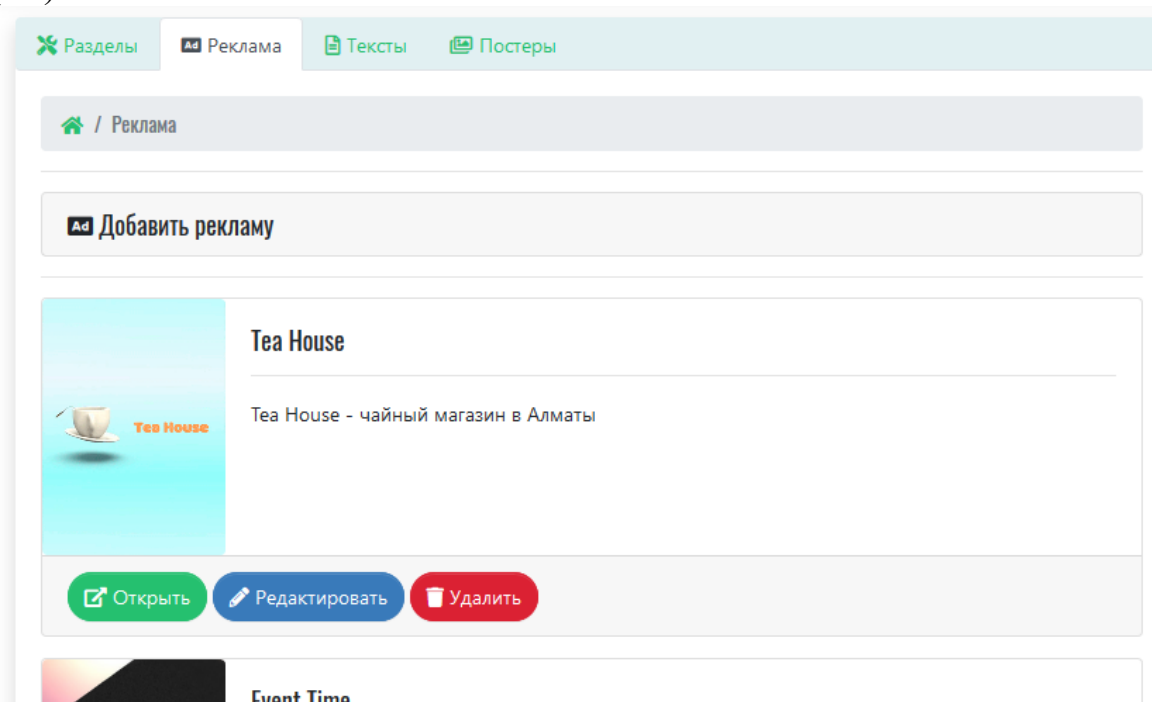

3.4.12 - сурет – Категориялар парағы

«Реклама» сілтемесін ашатын болсақ, жарнамалар тізімі, оларды өзгерту, жою және жаңадан жарнама қосуға арналған парақ ашылады.

Жаңа жарнама енгізу үшін «Добавить рекламу» сілтемесін басып жарнама туралы ақпарат: тақырыбы, мәтіні, сілтемесі және суреті енгізіледі.

Жарнама басты бетте «Мы рекомендуем» блокында көрсетіледі (18 сурет).

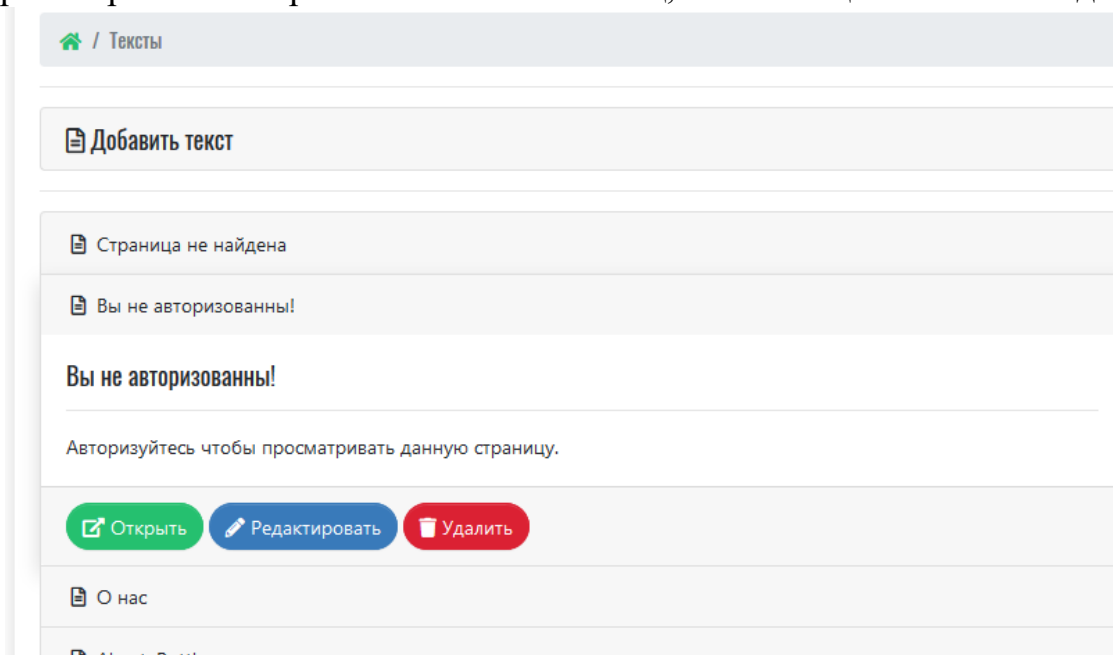

3.4.13 - сурет – Жарнамалар парақшасы

«Тексты» парағында сайтқа қатысты мәтіндерді жоюға, өзгертуге немесе жаңадан мәтін қосуға болады.

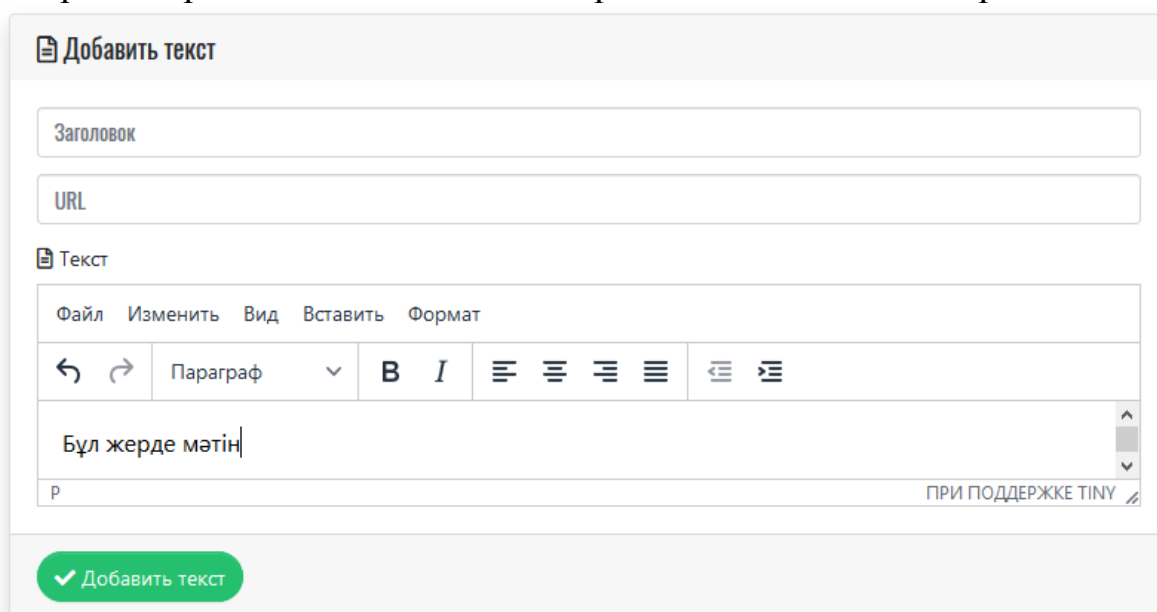
Керекті мәтінді өзгерту үшін мәтіндер тізімінен керектісін басу керек.

Сол кезі мәтінді өзгерту және жоюға арналған батырмалар пайда болады. Ал егер «Открыть» батырмасын басатын болсақ, мәтін басқа бетте ашылады.

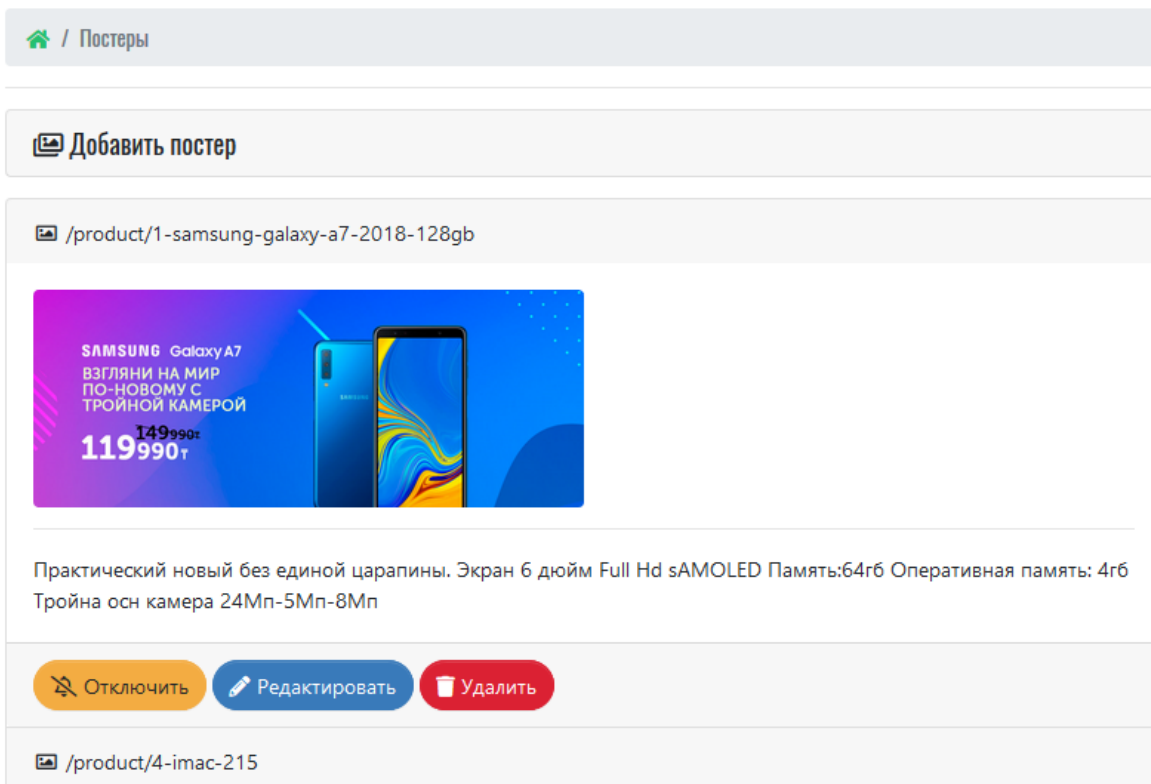
3.4.14 - сурет – Мәтіндер парағы

«Добавить текст» батырмасын басатын болсақ мәтін еңгізу формасы шығады. Бұл жерде мәтінді форматтау үшін TinyMCE деп аталатын визуалды мәтін редакторы қолданылған. Оның жұмысы MS Word-қа өте ұқсас.

3.4.15 - сурет – TinyMCE мәтін редакторы

«Постеры» парағында басты беттегі слайдерге постер еңгізуге немесе ол постерлерді өзгертуге, жоюға, сөндіруге болады. Бұл жердегі постерлерді администратор немесе ломбард иесі еңгізеді. Бірақ басты бетке тек қана администратор қоя алады. Ол үшін администратор «Включить» батырмасын басады. Ломбард иесі еңгізген постерлер тек қана ломбардтың жеке парақшасында көрсетіледі.

3.4.15 - сурет – Постерлер парағы

Егер сайтқа ломбард иесі кіретін болса, ол өзінің ломбарды жайлы ақпаратты өзгерте алады, ломбардтың жеке парағына постерлер еңгізе алады және сайтқа жаңа тауар еңгізе алады.

Редактировать информацию

Аватар (квадратный) Название

Актив|Ломбард

Телефон

+7777777777

Адрес

Гоголя, 91

Сохранить

3.4.16 - сурет – Ломбард жайлы ақпаратты өзгерту

Тауар еңгізу үшін алдымен тауардың категориясын таңдау керек.

Ломбард Товары Постеры

Home / Товары / Добавить товар

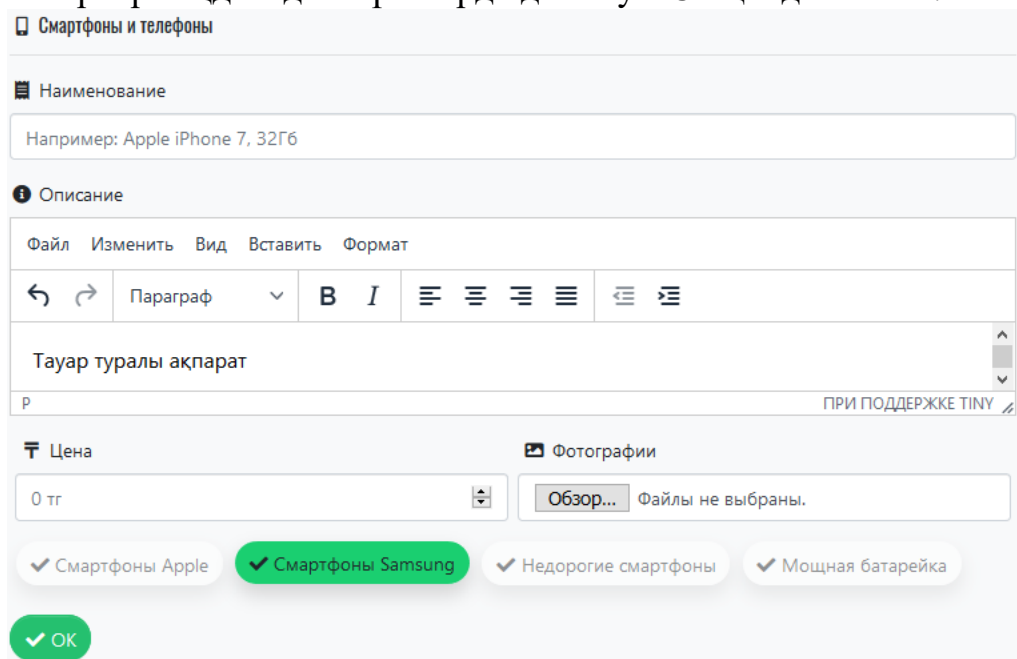
Добавить товар

Подкатегория

Выберите подкатегорию

3.4.17 - сурет – Категория таңдау

Категория таңдалғаннан кейін тауардың аты, сипаты, бағасы, суреттері және фильтрлер таңдалады. Бұл жерде де TinyMCE қолданылған.

Смартфоны и телефоны

Наименование

Например: Apple iPhone 7, 32Гб

Описание

Файл Изменить Вид Вставить Формат

Параграф B I

Тауар туралы ақпарат

ПРИ ПОДДЕРЖКЕ TINY

Цена

0 тг

Фотографии

Обзор... Файлы не выбраны.

Смартфоны Apple

Смартфоны Samsung

Недорогие смартфоны

Мощная батарейка

OK

3.4.18 - сурет – Тауар еңгізу формасы

Сайттың үстіндегі іздеу жолағына тауар атын еңгізу арқылы керекті тауарлар табуға болады.

Мысалы, төмендегі суретте Samsung фирмасының тауарлары көрсетілген. Егер де Samsung фирмасының барлық тауарлары емес, белгілі бір категорияға жататын тауар керек болса, онда ол категорияны «Все категории» тізімін басу арқылы таңдауға болады.

sams gasd
sams
samsung

Samsung Galaxy A7 (2018), 128Gb **119990 ₺**

Практический новый без единой царапины. Экран 6 дюйм Full Hd sAMOLED
Память:64гб Оперативная память: 4гб Тройна осн камера 24Мп-5Мп-8Мп
Фронтальн

Актив Ломбард

Gear VR by Oculus **25000 ₺**

<p>Очки виртуальной реальности Samsung Gear VR Oculus, в идеальном состоянии. подходят для s6 и s7, на s8 и s9 не подойдут. все документы имеются.</p>

Актив Ломбард

3.4.19 - сурет – Іздеу нәтижесі

ҚОРЫТЫНДЫ

Бұл дипломдық жоба арқылы барлық ломбардтарға ортақ сайт ашуға болады.

Дәл қазіргі уақытта әр ломбард өзіне жеке сайт ашуы ол тиімсіз және пайдасы жоқ болып саналады себебі адамдарға әр ломбардтың жеке сайтына кіріп қарап отыру қиындық туғызады. Әр ломбардтың жеке сайтына кіріп қарағаннан инстаграм әлеуметтік желісі арқылы көрген оңай болады. Егер барлық ломбардтар жиналған сайт болатын болса адамдар кіріп салыстырмалы түрде барлық ломбардтардан өзіне керек тауарларды таба алатын болады.

Егер қаржылай жағынан қарар болсақта әр ломбард өзіне жеке сайт ашып оның рекламасына ақша жұмсаудың өзі қымбатқа түседі. Ал ортақ сайтта барлығы өз тауарларын орналастырады егер қосымша жарнамаға ақша жұмсайтын болса тауарлары жоғарыда туратын болады.

Қазіргі уақытта ақпараттық жүйелер дамыған заманды ең бастысы адамдарға қолайлылық жасау. Алушыларға және сатушыларға LOMHUB жобасы пайда алып келетін болады.

Пайдаланылган әдебиеттер тізімі

1. Васвани В.И. MySQL: использование и администрирование. – М.: Питер, 2011. – 368 с.
2. Воройский Ф.С. Информатика: энциклопедический систематизированный словарь-справочник. – М.: Физмалит, 2006. – 945 с.
3. Самков Г.Б. jQuery. Сборник рецептов. – СПб: БХВ-Петербург, 2010. – 416 с.
4. Скотт Х.А. Администрирование веб-сервера Apache и руководство по электронной коммерции. – М: Вильямс, 2001. – 336 с.
5. Компьютер: электр қауіпсіздігі // Балнұр Сағын. Дата обновления: 13.12.2015. URL: <http://el.kz/> (дата обращения: 14.08.2018).
6. Почему именно PHP? // Фрилансер Павел. WiseTIP. [2018—2018]. URL: <http://wisetip.ru/page/whyphp> (дата обращения: 14.08.2018).
7. Рейтинг языков программирования № 7 // Сообщество программистов DOU. [2005—2018]. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/language-rating-jan-2016/> (дата обращения: 14.08.2018).
8. Объектно-ориентированное программирование // Википедия. Дата обновления: 24.07.2018. URL: <http://ru.wikipedia.org/?oldid=85026496> (дата обращения: 24.07.2018).
9. Apache HTTP Server // Википедия. [2018—2018]. Дата обновления: 24.07.2018. URL: <http://ru.wikipedia.org/?oldid=85594509> (дата обращения: 24.07.2018).
10. API // Википедия. [2018—2018]. Дата обновления: 09.08.2018. URL: <http://ru.wikipedia.org/?oldid=85888429> (дата обращения: 09.08.2018).
11. August 2011 Web Server Survey // NetCraft. [1995—2018]. Дата обновления: 05.08.2011. URL: <https://goo.gl/Y3Kyd6> (дата обращения: 14.08.2018).
12. Bootstrap (фреймворк) // Википедия. [2018—2018]. Дата обновления: 09.08.2018. URL: <http://ru.wikipedia.org/?oldid=85878277> (дата обращения: 09.08.2018).
13. CSS // Википедия. [2018—2018]. Дата обновления: 08.08.2018. URL: <http://ru.wikipedia.org/?oldid=85868641> (дата обращения: 08.08.2018).
14. HTML // Википедия. [2018—2018]. Дата обновления: 26.07.2018. URL: <http://ru.wikipedia.org/?oldid=83906736> (дата обращения: 26.07.2018).
15. JavaScript // Википедия. [2018—2018]. Дата обновления: 06.08.2018. URL: <http://ru.wikipedia.org/?oldid=85831928> (дата обращения: 06.08.2018).
16. JSON // Википедия. [2018—2018]. Дата обновления: 06.08.2018. URL: <http://ru.wikipedia.org/?oldid=85816531> (дата обращения: 06.08.2018).
17. JQuery // Википедия. [2018—2018]. Дата обновления: 19.08.2018. URL: <http://ru.wikipedia.org/?oldid=85504644> (дата обращения: 19.08.2018).
18. Model-View-Controller // Википедия. [2018—2018]. Дата обновления: 04.08.2018. URL: <http://ru.wikipedia.org/?oldid=85783223> (дата обращения: 04.08.2018).

А Қосымша

(міндетті)

Lomhub – веб қосымшасын құруға арналған техникалық тапсырма.

А 1.1 Кіріспе

Дәл қазіргі уақытта ғаламтор өте жақсы дамыған адамдар қалаған затын интернет арқылы сатып ала алады. Алдын адамдар заттарды барып сатып алған болса қазір интернет арқылы ала алады. Ал одан да уақыт үнемдейтін етіп жасау үшін әр топтағы сатылатын заттарға бөлек өзіне арналған сайт жасалынады. Тура сол сияқты дәл қазір ломбардттарда заттар арзан сатылады және сураныс өте үлкен ал ломбардттардың барлығында жеке сайт жасауға қаражаттары жетпейді. Қолданушыларға ыңғайсыз болады егер әр ломбард өзіне жеке сайт жасаса, базалары кішкентай әр түрлі сайттарға барлығына шолу жасау қиын болады, ал барлық ломбард бір базада тұрса бағаны салыстыру және сапасын салыстыруға ыңғайлы болады. Бұл сайтқа кірген адамдар тауарды қайдан алып жатқанын біліп тауар туралы барлық мәліметті біле алады. Ломбард иелеріне де ыңғайлы болады тауарларды әр түрлі ғаламтор желісі арқылы немесе интернет желілеріне салып олардың жарнамаларына бөлек ақша төлеп жүрмейді, тұтынушылар тек осы сайт арқылы ломбард тауарларын іздейтінін білсе тек осы сайтқа тауарларын салып осы сайт арқылы жарнамалайды.

А 1.2 Қолдану саласы

Кез келген ғаламтор қолданушысы өзіне керек тауарын сайт арқылы таба алады. Барлық ломбардттардың жеке инстаграмм парақшаларына кірмей жалпы ломбардттарға арналған <http://lomhub/> осы сайт арқылы өзіне керек тауарларын таба алады.

А 1.3 Қосымшаның бейімділігі (Адаптация)

<http://lomhub/> веб қосымшасы кез келген құрылғыда және кез келген операциялық жүйеде істей береді планшет, ұялы телефон немесе ноутбук барлық құрылғыда сайт өз жұмысын атқарады.

А 2 Жалпы сипаттама

Веб қосымша Open Server серверінде орналасқан, хостинг ретінде виртуалды сервер қолдандым деректер базасы MySQL базасында орналасқан PHP MyAdmin интерфейсімен басқарылады. Барлық байланыстар PHP арқылы жасаланды.

А 2.1 Пайдаланушы интерфейстері

Веб қосымша кішкене күрделі админ панел бар және қолданушы панел бар және клиент панелі бар. Әр панелдің өзінің қолжетімді операциялары бар. Админ панель сайттың түзілісін өзгерте алады қосымша категория немесе жарнамалар сол сияқты. Ал сатушы панелі өз тауарларын қоса алады немесе жоя алады. Ең қарапайым панел бұл сатып алушы яғни клиент панелі ол тек қарайды өзіне ұнаған тауарға хабарласып оны сатып ала алады.

Веб-сайттың басты PHP коды

<?php

```

defined('MAD') or die('ERROR');
class Start {
    public function run() {
        $url = explode('/', strtolower(trim($_SERVER['REQUEST_URI'], "/)));
        unset($url[0]);
        // INCLUDE db and core class
        require_once($_SERVER['DOCUMENT_ROOT'].'sys/core.php');
        require_once($_SERVER['DOCUMENT_ROOT'].'sys/func.php');
        require_once($_SERVER['DOCUMENT_ROOT'].'sys/db.php');
        // GET class and method from url
        if ((empty($url[1]) and !empty($url[2])) or (($url[1] == 'load') and
(empty($url[2]) or ($url[2] == 'main')))) {
            header('Location: /');
        } else {
            $class = (!empty($url[1])) ? ucfirst(strtolower($url[1])) : 'Load';
            $method = (!empty($url[2])) ? strtolower($url[2]) : 'main';
            $default_method = ($class == 'Load') ? 'text' : 'main';
        }
        // REQUIRE class and method files
        $c_file =
(file_exists($_SERVER['DOCUMENT_ROOT'].'sys/php/'.$class.'.php')) ? $class :
'Load';
        require_once($_SERVER['DOCUMENT_ROOT'].'sys/php/'.$c_file.'.php');
        // CREATE class and SET vars
        if (class_exists($class)) {
            $start = new $class;
        } else {
            $start = new Load();
            $start->err = '404';
        }
        $start->url = $url;
        $start->cat = raw('SELECT * FROM `cat`');
        // RUN method, GEN. path to view's file
        if (!empty($start->err)) {
            $res = Core::error($start->err);
            $view_file = 'load.error';
        } else {
            $res = method_exists($start, $method) ? $start->$method() : $start-
>$default_method();
            $view_file = strtolower($class).'.';
            $view_file =
(file_exists($_SERVER['DOCUMENT_ROOT'].'sys/view/'.$view_file.$method.'.
php')) ? $method : $default_method;
        }
        $res['cat'] = $start->cat;
    }
}

```

```
// GEN. VIEW
$this->html($res, $view_file, $url);
}
public function html($r, $file, $url) {
    require_once($_SERVER['DOCUMENT_ROOT'].'sys/view/.head.php');
    require_once($_SERVER['DOCUMENT_ROOT'].'sys/view/'.$file.'.php');
    require_once($_SERVER['DOCUMENT_ROOT'].'sys/view/.foot.php');
}
}
?>
```

Қосымша Б

Веб-сайттың басты HTML коды

```
<div class="row">
  <aside class="col-lg-3 mt-4">
    <div class="card h-100">
      <nav class="navbar-expand-lg">
        <h5 class="card-header border-bottom-0 clearfix">
          <i class="far fa-list-alt"></i> Категории
          <a class="navbar-toggler border-0 float-right text-dark" href="#" data-
toggle="collapse" data-target="#catCollapse" aria-controls="catCollapse" aria-
expanded="false"><i class="fa fa-bars"></i></a>
        </h5>
        <div class="collapse navbar-collapse" id="catCollapse">
          <nav class="list-group-flush w-100">
            <? foreach ($r['cat'] as $cat): ?>
              <a href="/cat/<?=$cat['url']?>/" class="list-group-item list-group-item-
action text-truncate"><i class="fa-fw <?=$cat['ico']?>"></i>
<?=$cat['name']?></a>
            <? endforeach ?>
          </nav>
        </div>
      </nav>
    </div>
  </div>
  <div class="col-lg-9 mt-4 d-none d-sm-block">
    <div id="homeSlide" class="carousel slide" data-ride="carousel">
      <ol class="carousel-indicators">
        <? for ($i=0; $i < count($r['poster']); $i++): ?>
          <? if ($i==0): ?>
            <li data-target="#homeSlide" data-slide-to="<?=$i?>" class="active"></li>
          <? else: ?>
            <li data-target="#homeSlide" data-slide-to="<?=$i?>"></li>
          <? endif ?>
        <? endfor ?>
      </ol>
      <div class="carousel-inner">
        <? for ($i=0; $i < count($r['poster']); $i++): ?>
          <a href="<?=$r['poster'][$i]['url']?>" class="carousel-item<?=(($i==0)?
active:'">>
            ">
            <div class="carousel-caption d-none d-md-block mad-caption pb-5">
              <p><?=$r['poster'][$i]['text']?></p>
        <? endfor ?>
      </div>
    </div>
  </div>
</div>
```



```

        </div>
    </a>
    <? endfor ?>
</div>
<a class="carousel-control-prev" href="#homeSlide" role="button" data-
slide="prev">
    <span class="carousel-control-prev-icon" aria-hidden="true"></span>
</a>
<a class="carousel-control-next" href="#homeSlide" role="button" data-
slide="next">
    <span class="carousel-control-next-icon" aria-hidden="true"></span>
</a>
</div>
</div>
<div class="col-lg-12 mb-4 container-fluid">
    <hr><h3 class="p-3">Мы рекомендуем</h3>
    <div class="row px-md-5">
        <? foreach ($r['best'] as $best): ?>
            <div class="card col-xl-2 col-md-4 col-sm-6 p-0 pb-3 px-2 border-0">
                <a href="/product/<?=$best['id']?>-<?=$best['title']?>"
class="shadow-sm text-dark card-link mad-cards h-100">
                    ">
                    <div class="card-body">
                        <h5 class="card-title"><?=$best['title']?></h5>
                        <p class="card-text"><span class="btn btn-danger font-weight-
bold"><?=$best['price']?> ₸</span></p>
                    </div>
                </a>
            </div>
        <? endforeach ?>
        <? if (!empty($r['ad'])): ?>
            <div class="card col-xl-2 col-md-4 col-sm-6 p-0 pb-3 px-2 border-0 mad-ad">
                <a href="<?=$r['ad']['url']?>" class="shadow-sm text-dark card-link mad-
cards h-100" target="_blank">
                    <span class="badge badge-pill badge-warning m-2 text-white position-
absolute"><i class="fa fa-ad"></i> PEKJIAMA</span>
                    ">
                    <div class="card-img-overlay mx-2 mb-3 rounded text-white">
                        <h5 class="card-title clearfix"><?=$r['ad']['title']?></h5>
                        <hr>
                        <p class="card-text"><?=$r['ad']['info']?></p>
                    </div>
                </a>
            </div>
        </if ?>
    </div>

```

```

    </div>
  <? endif ?>
</div>
</div>
<div class="col-lg-12 mb-4 container-fluid">
  <hr><h3 class="p-3">Новинки</h3>
  <div class="row px-md-5">
    <? foreach ($r['new'] as $new): ?>
      <div class="card col-xl-2 col-md-4 col-sm-6 p-0 pb-3 px-2 border-0">
        <a href="/product/<?=$new['id']?>-<?=urify(translit($new['title']))?>"
class="shadow-sm text-dark card-link mad-cards h-100">
          ">
          <div class="card-body">
            <h5 class="card-title"><?=$new['title']?></h5>
            <p class="card-text"><span class="btn btn-danger font-weight-
bold"><?=$new['price']?> ₮</span></p>
          </div>
        </a>
      </div>
    <? endforeach ?>
  </div>
</div>
</div>

```